

Folketingets Forsvarsudvalg

FORSVARSMINISTEREN

9. februar 2015

I forlængelse af at Folketinget den 18. december 2014 vedtog beslutningsforslag B25 om et dansk militært bidrag til Resolute Support Missionen i Afghanistan, og i lyset af at der har været stor politisk bevågenhed om danske styrkers håndtering af tilbageholdte under ISAF missionen i Afghanistan, skal jeg for god ordens skyld henlede Forsvarsudvalgets opmærksomhed på, at det ikke kan udelukkes, at tilbageholdelser kan finde sted under Resolute Support Mission.

ISAF-missionen, der som bekendt ophørte ved årsskiftet, har bl.a. haft til formål at bistå med opretholdelse af sikkerheden i Afghanistan, herunder at afvæbne og demobilisere væbnede grupper i landet. I nogle tilfælde har danske styrker tilbageholdt personer, der efterfølgende er blevet overdraget til afghanske myndigheder mhp. retsforfølgelse. Som led i overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser er der i den forbindelse indgået bilaterale aftaler med den afghanske regering, som bl.a. indebærer, at evt. idømt dødsstraf ikke vil blive eksekveret, og at der er adgang til at føre tilsyn med de tilbageholdte under deres frihedsberøvelse. Forsvarsministeriet har desuden indgået aftale med den afghanske uafhængige menneskerettighedskommission (AIHRC) om tilsyn af danske tilbageholdte, jf. senest orientering af Forsvarsudvalget den 18. september 2014.

Ved årsskiftet 2014-2015 overtog de afghanske nationale sikkerhedsstyrker det fulde ansvar for Afghanistans sikkerhed, og samtidig blev ISAF-missionen afløst af NATO's Resolute Support Missionen (RSM). RSM's fokus er på træning, rådgivning og støtte til de afghanske sikkerhedsstyrker, og Danmark bidrager til missionen i henhold til beslutningsforslag B25. RSM er ikke en kampmission, og som udgangspunkt er det ikke tilsigtet eller forventet, at danske styrker vil foretage tilbageholdelser i Afghanistan.

De danske styrker er imidlertid ikke udsendt uden magtbeføjelser, idet styrkerne i henhold til statusaftalen mellem NATO og Afghanistan og NATO's magtanvendelsesdirektiv vil have bemyndigelse til at anvende magt f.eks. som led i selvforsvar. Det kan derfor på den baggrund ikke udelukkes, at danske styrker vil kunne komme i en situation i Afghanistan, som tilsiger tilbageholdelse.

I tilfælde af at frigivelse af en tilbageholdt ikke skønnes operativt forsvarligt, vil overdragelse til retsforfølgning ved afghanske myndigheder kunne blive relevant. For dette tilfælde har Forsvarsministeriet taget initiativ til at sikre, at de med Afghanistan tidligere indgåede aftaler om overdragelse af tilbageholdte, jfr. ovenfor, også finder anvendelse under RSM. Forsvarsministeriet har inden årsskiftet skriftligt fået bekræftet af AIHRC, at aftalen om tilsyn med tilbageholdte fortsat er gældende. Forsvarsministeriet er via ambassaden i Kabul i kontakt med de afghanske myndigheder om bekræftelse på den bilaterale aftale. Pga. den igangværende regeringsdannelse i Afghanistan kan formel bekræftelse dog ikke forventes før regeringsdannelsen er endelig på plads.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at det generelt er vurderingen, herunder af menneskeret-tighedsorganisationer, at tortur eller anden mishandling oftest forekommer i perioden frem til domfældelse, men at tilbageholdte er i risiko for at blive udsat derfor også på andre tidspunkter af deres tilbageholdelse. På baggrund af de hidtidige erfaringer med tilsyn med tilbageholdte i Afghanistan, herunder øvrige landes praksis, jf. også besvarelse af 29. oktober 2014 af FOU alm. del spm. 371, forventes tilsyn i tilfælde af overdragelse fremadrettet at blive gennemført frem til løsladelse eller domfældelse, medmindre der måtte foreligge konkrete forhold, som begrunder et længerevarende tilsyn under afsoning. Der vil dog i alle tilfælde blive foretaget en konkret og individuel vurdering af behovet for evt. tilsyn efter domfældelse på baggrund af alle tilgængelige oplysninger, herunder også om forholdene i afghanske fængsler generelt.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen